

הַיְשֵׁר *sepher haivaschar* appellatur, & Latinis *librum istius redi* sonat. Quamvis enim vulgo nomine *Libri recti* tantum solet appellari; attamen ה Demonstrativum, quod ex Grammatica constat, penitus negligendum esse, minime putamus, utut à pluribus factum sit. Quemadmodum vero ספר הַבְּרִית *sepher habberith* Exod. XXIV, 7. significat *Librum istius fæderis*, quod DEus cum populo Israelitico sanciverat, ita ut ה cum Emphasi quadam efferatur: sic & *Liber istius recti* ejusmodi denotabit librum, qui certi cujusdam celebris & justi viri res gestas celebrat & prædicat. In eo differt à *Libro bellorum Domini*, ubi non legimus המלחמות *Hammilchamoth* illorum bellorum, sed tantum *milchamoth* bellorum, Num. XXI, 15. Dicitur autem ספר *sepher*, quod interpreteris *libellus, liber, epistola*: observandum quippe est, *sepher* non tantum significare grande volumen, quale est ספר הַתּוֹרָה. *sepher hatthora, Liber Legis*, & quale in Libris Regum & Chronicorum saepe allegatur, sed etiam epistola unius folii *sepher* identidem appellatur. Hinc toties à LXX. Senibus Βιβλίον *liber*, γράμματα literæ, γραφὴ *scriptura*, μνημόσυνον *monumentum*, ἐπιγραφὴ *epistola* redditur, uti ex Concordant. Græc. Kircheri luculentter patefecit. Sic supra Exod. XXIV, 7. *Sepher habberith, Liber fæderis*, est *libellus*, qui leges, à DEO in monte Sinai acceptas, complectebatur, quas Moses ibidem v. 3. conscripsit, & libro postea ipsi inferuerat, quæ, uti videtur, leguntur Cap. XIX, 21. seqq. & Cap. XX, 1. seqq. usque ad v. 17. Eodem sensu sumitur Deut. XXIV, 1. ubi *libellus repudii*, 2. Sam. XI, 14. ubi Epistola Davidis ad Joabum missa, & Jer. XXXII, 11. ubi *libellus emtionis*, *sepher* appellatur. Nec etymologia sententiæ nostræ adversatur; *Sepher* enim a Radice סְפַר *Saphar, enarravit*, originem trahit, ut *libellus* hac ratione Hebræis denotet narrationem alicujus rei literis mandatam. Altera vox יְשֵׁר *Jaschar*, significat *rectus, gratus* & à LXX. Senibus vertitur variis in locis δίκαιος *justus*, ἀληθινὸς, verax, ἀριθμός *rectus*, ὁρθός *rectus*, prout Concordantiae Kircheri testantur. Dicitur saepius de hominum actionibus: uti Exod. XV,